

OIKEUS OPPIA - varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kansallinen foorumi

PÖYTÄKIRJA

Aika: Keskiviikko 18.11.2020 klo 8.30 – 11.30

Paikka: Teams-kokous

Osallistujat: Foorumin jäsenet ja asiantuntijat

ASIALISTA

1. Kokouksen avaus

Opetusministeri Li Andersson avasi foorumin kolmannen kokouksen. Ministeri nosti avauspuheenvuorossaan esille erityisesti varhaiskasvatuksen laajan yhteiskunnallisen merkityksen.

2. Yhteenvedoa edellisen kokouksen viesteistä

Opetusneuvos Minna Polvinen esitteli foorumin edellisen kokouksen pienryhmätyöskentelyn pääviestit. Yhteenvedo pienryhmäkeskusteluista on saatavilla foorumin Howspace-sivuilla pienryhmäkeskusteluiden sivulla.

3. Koulutuksellista tasa-arvoa varhaiskasvatuksella

Tenure Track-tutkija Maiju Paananen Tampereen yliopistosta alusti aiheella ”Varhaiskasvatuksen merkitys lasten väliselle yhdenvertaisuudelle. Mitä tiedämme tutkimuksen valossa?”

Varhaiskasvatuksen kehittämispäällikkö Katjamaria Halme Vantaan kaupungilta alusti aiheella ”Iloiset, oppivat ja osallistuvat lapset kasvavat kestävään tulevaisuuteen.”

Lisäksi kokous kuuli ajankohtaiskatsaukset Oikeus oppia –ohjelmasta kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun osalta erityisasiantuntija Mervi Eskelisen, OKM, toimesta sekä viisivuotiaiden maksuttoman varhaiskasvatuksen sekä neuvolan ja varhaiskasvatuksen yhteistyöstä palveluohjauksen kehittämisessä opetusneuvos Tarja Kahiluodon, OKM, toimesta.

4. Poikkeusolojen vaikutukset oppimiseen ja hyvinvointiin. Mitä opittiin poikkeusolojen aikana toteutetusta etäopetuksesta? Kuinka tasoittaa vaikutuksia?

Foorumi kuuli seurantatutkimushankkeiden pohjalta alustuksia.

Professori Christina Salmivalli Turun yliopistosta esitteli Koululaisten koronakevät –tutkimuksen tuloksia. Yksikön päällikkö Hannele Seppälä Karvista esitteli Karvin toteuttaman poikkeusolojen vaikutusten arvioinnin tuloksia. Lisäksi apulaisprofessori Mari-Pauliina Vainikainen Tampereen yliopistosta esitteli Tampereen ja Helsingin yliopistojen yhteisen tutkimushankkeen tuloksia.

Tutkimushankkeiden viesti oli selkeä: Opetuksen järjestämiseen liittyvä vaihtelu koulujen välillä oli osin suurta. Oppilaiden saama tuki kotoa vaihteli etäopetuksen aikana ja aikaansai epätasa-arvoisuutta oppilaiden välille. Etäopetukseen liittyvät vaikeudet ja haasteet kasautuivat samoille oppilaille.

Lisäksi ylijohtaja Eeva-Riitta Pirhonen esitteli valtionhallinnon toimia ja tilanteen seuranta.

Pienryhmissä keskusteltiin seuraavista kysymyksistä:

- Mitkä ovat poikkeuksellisten opetusjärjestelyjen merkittävimpiä vaikutuksia? Mitä niistä voimme oppia?
- Millaisin paikallisin/valtakunnallisoin toimin poikkeuksellisten olosuhteiden vaikutuksia oppimiseen ja hyvinvointiin voitaisiin parhaiten tasata?

Keskustelussa esille nousi mm. etäyhteyksiä hyödyntävän opetuksen osalta keskusteluissa korostui tilanteen kaksijakoisuus: etäopetus hyödytti osaa oppilaista ja etäopetuksen kehittymisen kannalta poikkeusoloilla on ollut suuri merkitys. Samaan aikaan etäopetus on heikentänyt merkittävästi osalla lapsista ja oppilaista oppimista, hyvinvointia ja hyvinvoinnin tekijöitä aiheuttaen mahdollisesti pitkävaikutteisia haasteita. Keskusteluissa nousi esille lukuisia ratkaisui- ja parannusehdotuksia. Keskusteluyhteenveto on pöytäkirjan liitteenä.

5. Yhteenveto

Opetusministeri Li Andersson päätti kokouksen.